

Børne- og Undervisningsministeriet

Efterskolerne

Farvergade 27H, 2. sal
1463 København K
+45 33 12 86 80
www.efterskolerne.dk

Dato 08.10.2021

Høringssvar vedrørende forslag til permanentgørelse af forsøg med prøver i dansk og matematik på efterskoler og frie fagskoler

Efterskoleforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar til det lovforslag, der permanentgør forsøg med prøver i dansk og matematik på efterskoler og frie fagskoler, der er godkendt med et samlet særligt undervisningstilbud.

Indledningsvis vil vi gerne takke ministeriet for, at de med lovforslaget lægger op til en permanentgørelse af den forsøgsordning, som nu har kørt i fem år, og som vores ordblinde- og specialefterskoler har været glade for. Det kom også tydeligt frem i den evaluering, som STUK gennemførte i 2019, hvor det bl.a. blev fremhævet, at der nu er flere elever, der aflægger prøver i de to fag, hvilket er med til at sikre en mere smidig overgang til erhvervsuddannelserne. Og selvom datagrundlaget ikke er stort, viser tallene det samme.

Vi har dog et meget konkret forslag til en ændring af lovforslaget, som vi håber, vil blive imødekommet. Vi ønsker at udvide ordningen, så den kommer til at gælde for både dansk, matematik **og engelsk**. Konkret ved, at skoler, der afholder prøver kan tilbyde elever alene at aflægge prøve i dansk, matematik **og engelsk**. Og tilsvarende ved at prøvefrie efterskoler kan tilbyde prøver i dansk, matematik **og engelsk**.

Vi har i forbindelse med den evaluering, der blev lavet i 2019, hvor vi bl.a., sammen med 3 efterskoler deltog i et møde i STUK givet udtryk for, at vi ønskede en mere fleksibel model, hvor det var muligt også at tilbyde engelsk ud over dansk og matematik. Vi stiller os derfor undrende over, at denne mulighed ikke er kommet med i lovudkastet, da vi ikke kan se argumenter, der taler imod at tilføje et 3. fag, og håber derfor, at det bliver muligt. Dette vil vi gerne uddybe i det følgende.

Forsøgsordningen anvendes i dag primært af de prøvefrie specialefterskoler samt et par enkelte ordblindeefterskoler. Eleverne på specialefterskolerne ligger kognitivt i et aldersspænd mellem førskole-niveau og udskolingsniveau. En del elever har diagnoser inden for autisme-spektret og mange elever kommer med mange skoleskift, skolevægning og generelt dårlige oplevelser med at gå i skole.

En del af eleverne profiterer af det prøvefrie undervisningstilbud, og mange af eleverne vil under alle omstændigheder blive undtaget for alle prøver ud fra de almindelige regler i prøvebekendtgørelsen.

Der er samtidig på de skoler, der benytter sig af ordningen, en større eller mindre gruppe elever, der med fordel kan og gerne vil tage en FP9 i enkelte fag. Forsøgsordningen har netop givet skolerne mulighed for at tilbyde det til de elever, der kan magte det. Og med de fleksible muligheder, der er for niveaudelt undervisning, bliver der lavet særlige FP-hold, der fører frem mod prøve.

De skoler, der i dag benytter sig af ordningen, har et stort ønske om også at kunne tilbyde en FP9-prøve i mundtlig engelsk for de elever, der har evner og lyst til det.

Selvom engelsk ikke har en selvstændig betydning i adgangskravene til erhvervsuddannelserne, er engelsk et vigtigt fag på uddannelserne, bl.a. inden for håndværks- og servicefagene. Derfor vil det være en fordel for de elever, der efterfølgende optages på en erhvervsuddannelse, at de også får mulighed for at aflægge prøve i det fag og alt andet lige være bedre forberedt til videre uddannelse end uden en prøve.

Skolerne oplever desuden, at der er en del elever, bl.a. inden for autisme-spektrumet, som er fagligt utroligt dygtige til engelsk og som med fordel vil kunne overskue at tage en mundtlig eksamen i engelsk. Den er ikke i sig selv kompetencegivende, men for nogle elever er det at afslutte med en prøve meget vigtigt og et sted, hvor de kan opleve at præstere godt.

Derudover er engelsk-kompetencer i et lille sprogeområde som Danmark generelt efterspurgt, og derfor vil engelsk som prøfefag også være med til at styrke elevernes generelle sproglige kompetencer.

Hvis skolerne ikke får mulighed for at tilbyde engelsk som prøvefrie skoler, er deres eneste mulighed, hvis de ønsker at tilbyde engelsk til udvalgte elever, at blive prøveafholdende skole. Det betyder, at skolerne skal tilbyde prøveforberedende undervisning i alle 9. klasses-fagene for alle skolens elever, inklusiv den gruppe af elever, der ligger på [før] indskolingsniveau og som med meget stor sandsynlighed, vil blive undtaget for prøveafleggelse i alle fag.

At være prøveafholdende skole er et helt andet skoletilbud, som ligger langt fra det som vores prøvefrie efterskoler i dag har succes med og som mange forældre til børn på specialefterskolerne efterspørger: En undervisning, der er praksis- og anvendelsesorienteret og uden et snævert fokus på at gå til prøve med undtagelse af den gruppe af elever, der specifikt vælger det i dansk og matematik (og gerne engelsk) og som kan fokusere på de få fag.

Det er derfor vores vurdering, at efterskolerne vil fortsætte med at være prøvefrie efterskoler, selvom de derved ikke kan føre elever til prøve i engelsk, hvis ordningen bliver vedtaget som forslået. Derfor er det afgørende, at engelsk tilføjes som et tredje fag, hvis regeringen ønsker, at de unge, der går på

specialefterskoler og har evner og lyst til at tage en FP9 i mundtlig engelsk skal have mulighed for det.

I bemærkningerne nævnes det, at elever, der kan aflægge flere prøver end dansk og matematik, kan tage dem som privatister på en kommunal skole. Det er i realiteten ikke en mulighed for den elevgruppe, der her er tale om, for hvem det er altafgørende at kunne tage prøven i et kendt miljø på efterskolen.

Endelig skal vi specifikt gøre opmærksom på en inkonsistens i bemærkningerne til lovforslaget. Det fremgår af bemærkningerne til nr. 2 (øverste s. 15, afsnit 3.), at det vil være en betingelse for de *prøvefrie* efterskoler for at tilbyde en elev at aflægge prøverne i dansk og matematik på 9. klassetrin, at eleven ikke har de fornødne ressourcer og forudsætninger for at gennemføre flere prøver.

Det giver ikke mening, da hele grundpræmissen i at vælge en prøvefri efterskole er, at der som udgangspunkt ikke er prøver. Derfor er hensigten med ordningen jo netop, at man nu kan tilvælge dansk og matematik. Derfor er det et brud med hele tænkningen i ordningen, at det skal være en betingelse for kun at tage dansk- og matematikprøverne, at man ikke kan gennemføre flere prøver.

Det er afgørende, at der med permanentgørelse ikke lægges op til, at de prøvefrie skoler nu skal ind og vurdere, hvorvidt eleverne kan tage flere prøver. Det har de heller ikke skullet gøre under forsøgsordningen. Vi mener, at dette afsnit af bemærkningen bør slettes.

Som en logisk konsekvens heraf bør forslaget § 5 stk. 6 også rettes. Det fremgår heraf, at skoler, der ikke afholder prøver, kan tilbyde folkeskolens prøver i dansk og matematik på 9. klassetrin for elever, der ikke har de nødvendige ressourcer og forudsætninger for at gennemføre flere af folkeskolens prøver. Formuleringen "der ikke har de nødvendige ressourcer og forudsætninger for at gennemføre flere af folkeskolens prøver" bør slettes, jf. ovenfor.

Vi ser frem til at høre fra jer og står naturligvis til rådighed for spørgsmål.

Med venlig hilsen

Mette Hjort-Madsen
Vicedirektør
Efterskolerne